

MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA

str. 31 August 1989, nr. 82
MD- 2012, mun. Chișinău,
tel.: 0 22 23 47 95, fax: 0 22 23 47 97
www.justice.gov.md

07.11.16 Nr. 03/12175
La nr. 54-09/2016 din 12.10. 2016

Ministerul Culturii

Urmare examinării proiectelor Legii cu privire la biblioteci și hotărîrii Guvernului privind aprobarea acesteia, relevăm următoarele.

Propunerea legislativă are ca obiect instituirea unui nou cadru legal în domeniul bibliotecii, urmînd ca reglementările actuale cuprinse în *Legea nr. 286-XIII din 16 noiembrie 1994 cu privire la biblioteci* să fie abrogate. Potrivit notei informative, elaborarea noului concept a fost inițiată ca urmare a desfășurării procesului de monitorizare a Legii sus-menționate pe parcursul anului 2015 în conformitate cu prevederile *Hotărîrii Guvernului nr. 1181 din 22 decembrie 2010 privind monitorizarea procesului de implementare a legislației*.

Cu privire la actuala formă a proiectului, formulăm unele observații și propuneri în scopul ajustării textelor din punct de vedere a cerințelor de tehnică legislativă, după cum urmează.

1. La art. 3:

În textul noțiunii „bibliotecă” este necesară revizuirea cuvintelor „sau parte a unui instituții”, deoarece are o utilizare eronată în conținutul proiectului de lege. Sub aspect organizatorico-juridic, biblioteca poate fi constituită sub formă de instituție sau fundație (cu statut de persoană juridică) sau ca subdiviziune structurală fără personalitate juridică. Din același considerent urmează a fi reformulată definiția pentru noțiunea „bibliotecă publică”, în mod special a cuvintelor „sau ca parte integrantă a autorităților administrației publice centrale sau locale”.

Cu referire la noțiunea „biblioteca principală”, considerăm că norma poartă un caracter confuz, deoarece legea nu conține o precizare a semnificației „rețea departamentală sau teritorială”, precum și prin utilizarea cuvintelor „o structură organizatorică corespunzătoare”. Totodată, semnalăm că noțiunea respectivă dublează conținutul normei prevăzute pentru noțiunea „centru biblioteconomic”.

La noțiunea „document de bibliotecă”, textul necesită revizuire, dat fiind că tehnica legislativă nu admite folosirea parantezelor pentru detalieri sau explicații.

Referitor la formularea definițiilor în textul actelor normative, menționăm că potrivit normelor de tehnică legislativă urmează a fi reținute doar acele noțiuni, care pot fi interpretate diferit sau cărora le este atribuit un sens specific. În acest context, punem la îndoială necesitatea includerii noțiunii „servicii de bibliotecă”, în măsura în care conținutul acesteia nu detaliază aceste servicii.

Propunem a fi reanalizat conceptul de „servicii mobile”, care în opinia noastră are o formulare eronată. Or, corect ar fi de menționat despre „serviciile mobile ale bibliotecii” sau „servicii oferite prin biblioteca mobilă”.

Totodată, propunem a fi exclusă definiția pentru noțiunea „utilizator de bibliotecă”, deoarece este clară în sensul ei uzual.

Sugerăm excluderea noțiunii „unitate națională în activitatea bibliotecilor”, care de fapt prezintă nu semnificația, dar particularități detaliate ale acestui termen.

2. La art. 4:

Cu referire la titlu, pentru o corectă exprimare, sugerăm substituirea cuvintelor „Principiile de funcționare” prin cuvintele „Principiile de organizare și de activitate a bibliotecilor”.

La alin. (1), întru respectarea aplicării unei terminologii juridice adecvate, cuvintele „indiferent de tipul acestora și forma de administrare” necesită a fi substituite prin cuvintele „indiferent de tipul de proprietate și forma lor juridică de organizare”.

Alin. (2) și (4), în formula propusă, normele nu pot fi catalogate drept principii, în sensul stabilirii unor reguli care ar governa activitatea bibliotecilor, motiv pentru care propunem a fi excluse sau revizuite.

3. La art. 5:

Cu privire la textul preconizat pentru partea introductivă:

Se consideră necesară excluderea cuvintelor „este un serviciu și o instituție publică, care în societatea democratică”, ca fiind inutile.

Semnalăm că acesta trebuie marcat ca alin. (1), având în vedere că prezentul articol conține alin. (2).

4. La art. 6:

Alin. (2) lit. c), după sintagma „instituțiilor de învățământ” se va completa cu cuvântul „publice”.

Norma propusă la alin. (3) nu poate fi raportată doar pentru bibliotecile publice. De asemenea, precizarea conținută la acest alineat poate fi încadrată în conținutul noțiunii de „bibliotecă”, totodată biblioteca nu poate avea servicii, ci oferă servicii.

La alin. (4), considerăm necesar a fi excluse cuvintele „de tipul respectiv”, deoarece conferă ambiguitate textului. Suplimentar, în legătură cu norma care prevede că bibliotecile funcționează în baza regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea bibliotecii a fost omisă precizarea autorității competente de aprobare a acestui act normativ.

Alin. (6), în formula propusă, urmează a fi exclus or, legea urmează să prevadă un articol distinct, care să determine sfera de aplicare a prevederilor acesteia.

5. La art. 7 alin. (2), norma nu corelează cu conținutul art. 6 alin. (4), unde este prevăzut că bibliotecile funcționează în baza regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea bibliotecii.

6. La art. 8:

Cu referire la alin. (1):

Se consideră necesară excluderea cuvintelor „este principala bibliotecă publică care”, deoarece provoacă confuzie în text. Or, tipurile bibliotecilor publice sunt menționate la art. 6 alin. (2). Obiecția respectivă este valabilă și pentru art. 9 alin. (1).

La lit. a), cuvintele „în format tipărit sau digital” propunem a fi excluse, considerându-le a fi inutile.

La lit. b), norma necesită revizuire, întrucât nu este clară semnificația cuvintelor „depozitul legal de documente”, precum și nici semnificația art. 32, ce operează cu conceptul „depozitul legal”.

La alin. (2), lit. c) propunem a fi revizuită, deoarece referința la art. 33 nu este relevantă pentru conținutul normei în cauză.

7. La art. 9, întrucât articolul are un singur alineat, este necesară excluderea marcajului „(1)”.

8. La art.10:

Alin. (1), primul enunț urmează a fi exclus, având în vedere că prin conținutul său reprezintă o definiție.

Alin. (4), pentru rigoarea exprimării, sugerăm substituirea cuvintelor „pot fi constituite doar” prin cuvintele „se constituie”.

9. Art. 11 urmează a fi corelat cu prevederile art. 128 din *Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014*, care determină statutul și rolul bibliotecilor din cadrul sistemul de învățământ. De asemenea, ținem să remarcăm că potrivit alin. (4) al art. 128 din actul legislativ sus-enunțat, bibliotecile din învățământ funcționează în baza unui regulament-cadru, aprobat de Ministerul Educației, și a altor acte normative în domeniu.

10. La art. 12 alin. (2), este necesară reformularea cuvintelor „în cadrul Parlamentului, ministerelor, departamentelor, serviciilor și agențiilor guvernamentale, al întreprinderilor, instituțiilor de învățământ și de cercetare, precum și în cadrul altor instituții publice” prin cuvintele „în cadrul persoanelor juridice de drept public”, în scopul utilizării unei terminologii generice.

11. La art. 13:

Alin.(1), în conținutul primului enunț, după cuvântul „bibliotecii” propunem de completat cu cuvântul „publice”. Însă, în legătură cu bibliotecile private, potrivit art. 185 din *Codul civil al Republicii Moldova*, acestea se constituie în baza hotărârii persoanei fizice sau juridice de drept privat. De revizuit în acest sens.

Alin. (2), cuvintele „de orice tip” se vor exclude, deoarece sunt inutile.

Alin. (3), considerăm oportună stabilirea în conținutul prezentei legi a criteriilor în baza cărora vor fi supuse evaluării bibliotecile.

12. La art. 14 alin. (1), norma propusă urmează a fi exclusă, întrucât are un conținut defectuos.

13. La art. 15, norma care prevede crearea Registrului de stat al bibliotecilor publice nu corelează cu norma conținută în primul enunț al art. 13 alin. (1) din proiect, unde se face referință la Registrul de stat al bibliotecilor.

Suplimentar, cu referire la art. 15, norma acestuia necesită a fi inclusă în conținutul art. 13, care conține norme vizînd înregistrarea bibliotecilor.

14. La art. 16:

Titlul necesită a fi corelat cu conținutul normei statuate la alin. (1), în care se conține referința la autoritatea publică centrală.

Alin. (1) lit. a) nu corespunde principiului delimitării funcțiilor de elaborare și de promovare a politicilor de funcțiile de implementare a acestora, statuat la art.

4 sbp. 1) lit. b) din *Legea privind administrația publică centrală nr. 98 din 4 mai 2012*.

Alin. (2), în formula propusă, se va exclude, deoarece poartă un caracter confuz. Plus la aceasta, norma respectivă nu are nicio relevanță pentru conținutul articolului dat.

15. La art. 17:

Textul propus pentru alin. (1) propunem a fi exclus, deoarece are un conținut cu caracter declarativ.

Cu referire la alin. (2) lit. e), conține două ipoteze juridice, care în opinia noastră necesită a fi prevăzute distinct. Astfel, norma care face referință la aprobarea de către Ministerul Culturii a Regulamentului privind modul de conferire a categoriilor de calificare personalului de specialitate din biblioteci trebuie să fie inclusă la art. 16, care prevede atribuțiile acestei autorități în domeniul de activitate al bibliotecii. Totodată, nu este clar raționamentul normei care stabilește competența autorităților administrației publice locale de organizare și realizare a atestării personalului de specialitate din biblioteci. Or, competențele atribuite în condițiile legii acestor autorități locale sînt exercitate în limitele teritoriului administrat. De altfel, atragem atenția că norma propusă la lit. e), în partea ce se referă la atestarea personalului de specialitate din biblioteci, nu corelează cu art. 28 alin. (2) din proiect.

16. La art. 18 alin. (4), norma propusă pentru teza a doua, necesită a fi revizuită, astfel ca în conținutul acesteia să fie stabilit că remunerarea membrilor Consiliului se va efectua pe unitate de timp, în baza actelor normative în vigoare, potrivit timpului efectiv utilizat, înregistrat în procesele-verbale ale ședințelor.

17. La art. 19:

Norma propusă pentru alin. (1) este necesar a fi reformulată, deoarece dublează prevederi ale art. 8 alin. (2), art. 9 lit. g) și art. 10 alin. (6) din proiect.

La alin. (4), norma este imprecisă, deoarece nu conține precizarea cu privire la autoritatea competentă și actul normativ, conform căruia sunt acreditate centrele de excelență.

18. La art. 20 alin. (3), norma necesită a fi reformulată, în sensul de a specifica că fondatorul bibliotecii decide cu privire la prestarea sau oferirea către public a altor servicii de bibliotecă gratuite.

19. La art. 21:

Alin. (1), în formula propusă, propunem a fi exclus or, lista serviciilor contra plată efectuate și/sau prestate de către autoritățile/instituțiile bugetare și mărimea tarifelor la servicii se stabilesc de către Guvern sau, după caz, de către autoritățile administrației publice locale, în funcție de bugetul de la care se finanțează autoritatea/instituția bugetară (a se vedea art. 43 Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25 iulie 2014).

La alin. (2), din conținutul normei cuprinse în primul enunț, reiese că Ministerul Culturii va aproba Regulamentul cu privire la modul de prestare a serviciilor cu plată de către toate bibliotecile, inclusiv cele private, fapt ce nu poate fi acceptat. Totodată, considerăm necesar ca regulile sau modul de prestare a serviciilor cu plată de către bibliotecile publice să fie aprobat de către Guvern, dar nu de către Ministerul Culturii.

Suplimentar, la alin. (2), de reformulat sintagma „celelalte biblioteci”, deoarece are o utilizare eronată.

20. La Cap. IV, pentru redarea corectă a obiectului de reglementare, titlul trebuie reformulat astfel:

„Managementul și personalul bibliotecilor publice”.

La art. 22 :

Pentru rigoarea exprimării, titlul necesită a fi expus, astfel:

„Personalul bibliotecii”

La alin. (2):

În primul enunț, pentru rigoarea exprimării, cuvintele „autoritatea, instituția publică” de substituit cu cuvântul „fondatorul”.

În al doilea enunț, norma este confuză, în contextul cuvintelor „după avizarea de către autoritățile publice centrale care au constituit biblioteci”, din care cauză necesită a fi revizuită. Fondatori ai bibliotecilor publice nu pot fi doar autoritățile publice centrale.

21. La art. 23 alin. (3) se va specifica că Ministerul Culturii aprobă criteriile minime de selectare a personalului din bibliotecile publice.

Suplimentar, la art. 23 alin. (2), în conținutul normei considerăm necesară excluderea cuvintelor „și se elaborează în coordonare cu autoritățile și instituțiile publice care au constituit biblioteci”, care creează ambiguitate în text.

22. La art. 24 alin. (1) și (2), în conținutul sintagmei „directorul general” urmează a fi exclus termenul „general” în vederea corespunderii prevederilor din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158 din 4 iulie 2008, Clasificatorului unic al funcțiilor publice, aprobat prin Legea nr. 155 din 21 iulie 2011, precum și Legii privind administrația publică centrală de specialitate nr. 98 din 4 mai 2012. În acest context, se impune necesitatea revizuirii normei propuse la alin. (2).

La alin. (3), întrucât din context rezultă că norma trebuie să fie imperativă, propunem ca sintagma „poate funcționa” să fie scrisă sub forma „se constituie”. Propunerea este valabilă și pentru alin. (4) al aceluiași articol.

23. La art. 32, norma propusă constituie obiect de reglementare al art. 3, consacrat noțiunilor principale.

24. Art. 33 alin. (2), pentru o corectă exprimare, norma ar trebui să prevadă că Biblioteca Națională a Republicii Moldova constituie Biblioteca Națională „Moldavica”, care include documente ce fac parte din patrimoniul cultural național mobil, deținute de biblioteci, muzee și arhive.

25. La art. 34 alin. (5) și (6) necesită a fi revizuite conceptual. Astfel, în textul alin. (5) nu este clară semnificația cuvintelor „personalul din biblioteci care gestionează colecții”. În cazul dat, precizăm că colecțiile de bibliotecă se află în gestiunea bibliotecii, dar nu a personalului care este obligat să țină evidența pentru toate documentele din colecția bibliotecii. De asemenea, la alin. (5) propunem a fi reformulată sintagma „lipsurile din inventar” cu sintagma „lipsa constatată la inventariere”. Totodată, atragem atenția că norma în cauză urmează a fi corelată strict cu normele din Codul muncii, care stabilesc regulile cu privire la răspunderea materială.

La alin. (6) din acest articol, semnalăm că nu poate prin lege sa fie reglementat procentul sau limita pierderilor determinate din cauze de forță majoră. Într-un alt context, observăm că prevederea de la alin. (6) nu conține o reglementare, dar o explicație, ceea ce nu este caracteristic stilului de redactare al actelor normative conform regulilor tehnicii legislative.

26. La art. 38, pentru respectarea stilului normativ, la titlu, cuvintele „Accesibilitatea informație” urmează a fi substituite cu cuvintele „Accesul la informație”.

27. La art. 39:

Alin. (2), necesită a fi excluse cuvintele „într-o formă rezonabilă și acceptabilă”, deoarece sunt de prisos, totodată, avînd o formulare eronată și imprecisă.

Suplimentar, ținem să precizăm că norma stabilită la alin. (2) nu poate fi atribuită bibliotecilor private. Or, statul nu poate asigura accesul in bibliotecile private unde regulile de acces pot fi diferite.

La alin. (3), nu este corect ca răspunderea utilizatorului pentru distrugerea sau pierderea documentelor de bibliotecă, a echipamentelor din bibliotecă sa fie prevăzută doar în cazul bibliotecilor publice. Propunem de analizat oportunitatea aplicării normei respective și în cazul bibliotecilor private, în măsura în care acestea sunt deschise pentru accesul publicului larg.

28. La art. 42 alin. (4), după cuvîntul „biblioteci” de completat cu cuvintele „(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr. 002, art. 15), cu modificările ulterioare,”.

Proiectul de lege urmează a fi supus revizuirii redacționale.

Viceministru

Nicolae EȘANU